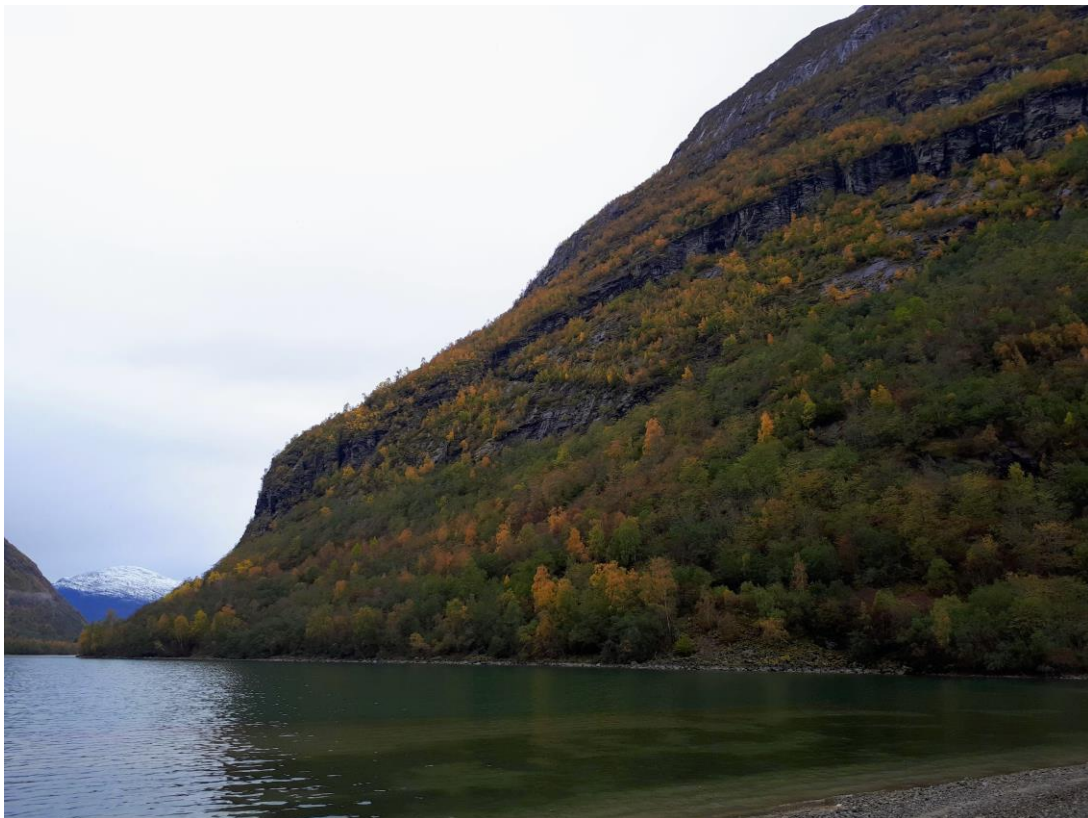

Sabima kartleggingsnotat 11-2019

Kartlegging av karplanter, lav, moser og sopp i Loen, Stryn, i 2019.

Av Anders Breili

Sammendrag

Det er høsten 2018 og 2019 gjennomført kartlegging av karplanter, lav, moser og sopp i edelløvskog og blandingskog i Loen i Stryn, Sogn og Fjordane.

Emneord: Karplanter, sopp, lav, moser, edelløvskog, Loen, Stryn

Innledning

I liene langs Lovatnet og Kjenndalen i Stryn er det tidligere avgrenset flere naturtypelokaliteter med edelløvskog (Naturbase 2019), men med begrenset med artsregistreringer (Artskart 2019). Med bakgrunn i at det var gjort enkelte interessante artsfunn tidligere og ut fra at det er betydelige arealer med edelløvskog, ble det høsten 2018 gjort artsregistreringer i et område langs Lovatnet. Dette førte til flere funn av krevende arter knyttet til alm og ga inspirasjon til at det i 2019 også ble gjort undersøkelser av områder lenger inn langs Lovatnet og i Kjenndalen.

Områdebeskrivelse

Området ligger på østsiden av Lovatnet og i ytre deler av Kjenndalen og omfatter bratte lier med alm, hasselkratt og løvblandingskog i ur og rasmark. Snøskred og steinsprang forekommer hyppig i deler av området. Dette fører til skadde trær og dannelse av død ved. Partivis er det tydelige spor av kulturpåvirkning i form av styvingstrær. Berggrunnen består av gneis (NGU 2019). Lovatnet ligger 52 moh., og rasmarker med alm strekker seg opp mot 300-400 moh., men begrenses gjerne i høyden av bergvegger og skredaktivitet.

Artsfunn

Av artsfunn er det spesielt lav og vedlevende sopp som utmerker seg som interessant, med flere interessante artsfunn. Kartleggingene i 2018 og 2019 er utført i midten av oktober og tidspunktet er i stor grad for seint for mye av den jordlevende fungaen, i tillegg til at deler av karplantefloraen er begynt å visne ned. For disse artsgruppene vurderes det også å være et potensiale for flere interessante arter.

Særlig død ved av alm har innslag av flere krevende arter. Både i 2018 og 2019 ble det gjort funn av ferskenpote (*Rhodotus palmatus*) (EN). Arten ble funnet i miljøer med større ansamlinger av død ved av alm. Snøskred og steinsprang ser i disse områdene ut til å være en viktig faktor når det gjelder dannelse av død ved.

Figur 1 og 2: Ferskenpote (*Rhodotus palmatus*)

Skrukkeøre (*Auricularia mesenterica*) (NT) finnes partivis ganske rikelig/hyppig på dødved av alm i ur og rasmark, spesielt i partier med en del skredaktivitet og død ved som følge av beite fra hjort.

Almeskinn (*Granulobasidium vellereum*) (VU) ble påvist på dødved av alm. Det ble kun samlet materiale for mikroskopiering på én lokalitet, men lignende hvite barksopper ble sett flere steder, og det er sannsynlig at arten forekommer spredt i almeliene.

Kastanjestilkkjuka (*Polyporus badius*) (VU) er knyttet til alm, men ble kun funnet i 2018. Arten burde kunne finnes på flere lokaliteter, men ble ikke påvist i områdene som ble undersøkt i 2019.

Det ble i 2019 gjort flere funn av skumkjuka (*Spongipellis spumeus*) (EN) på alm ved den innerste delen av Lovatnet og i Kjenndalen. Arten ser ut til å forekomme på spredte almetrær i urer i dette området.

Figur 3 og 4: Skumkjuka (*Spongipellis spumeus*) (til venstre) og skrukkeøre (*Auricularia mesenterica*) (til høyre)

Nordlig aniskjuka (*Haploporus odorus*) (VU) er tidligere (i 2015) funnet ved Nesdal på vestsiden av Lovatnet. I 2019 ble det gjort to funn av arten ved den innerste delen av Lovatnet og i Kjenndalen. Arten er vanligvis knyttet til selje, noe som også var substrat for arten på lokaliteten ved den innerste delen av Lovatnet. I Kjenndalen ble arten imidlertid funnet på hegg, noe som er kjent fra få andre lokaliteter i Norge.

Figur 5 og 6: Nordlig aniskjuka (*Haploporus odorus*) ble funnet på henholdsvis selje og hegg.

Bleikdoggnål (*Sclerophora pallida*) (NT) forekommer temmelig hyppig på grove almetrær. I 2018 ble det også gjort funn av blådoggnål (*Sclerophora farinacea*) (VU) i et område langs Lovatnet. Langs Lovatnet er det også tidligere funn av kystdoggnål (*Sclerophora peronella*) (VU). Både blådoggnål og kystdoggnål ble derfor aktivt ettersøkt i områdene innerst ved Lovatnet og i Kjenndalen uten at det ble gjort noen funn her. Artene har trolig en mer begrenset forekomst enn bleikdoggnål og kan være negativt påvirket av mye gnag fra hjort.

Gyalecta-arter forekommer i tillegg til bleikdoggnål ganske rikelig på grovere almetrær. Både almelav (*Gyalecta ulmi*) (NT) og bleik kraterlav (*Gyalecta flotowii*) (VU) er hyppige arter. Sannsynligvis er heller ikke *Gyalecta truncigena* (VU) uvanlig i området.

Hvithodenål (*Cybebe gracilenta*) (NT) ble påvist i rothuler ved basis av alm et par steder. Arten er sannsynligvis noe oversett og er trolig ikke uvanlig i området.

Av øvrige artsfunn kan nevnes typiske arter som lungenever (*Lobaria pulmonaria*), skrubbenever (*L. scrobiculata*), sølvnever (*L. amplissima*), grynfiltlav (*Pannaria conoplea*), kystfiltlav (*Pannaria rubiginosa*) og puteglye (*Arctomia fascicularis*). Av karplanter forekommer myske (*Galium odoratum*) rikelig i feltsjiktet. Arter som skogfaks (*Bromopsis benekenii*), lundgrønnaks (*Brachypodium sylvaticum*) og blankstorkenebb (*Geranium lucidum*) er for øvrig typiske innslag.

Alle artsfunn blir registrert på Artobservasjoner.no

Konklusjon

Selv om det bare er gjort undersøkelser av et begrenset utvalg områder er det gjort en rekke funn av krevende arter. Grundigere undersøkelser også på andre deler av året vil kunne avdekke ytterligere interessante artsfunn både av lav og sopp.

Utenom Flostranda naturreservat er trolig områdene langs Lovatnet og Kjenndalen noen av de mest verdifulle edelløvskogsmiljøene i Nordfjord. For enkelte varmekjære arter kan likevel beliggenheten inn mot Jostedalsbreen innebære at forholdene er noe marginale.

Trusler mot edelløvskog og tilhørende artsmangfold er treslagsskifte til gran, samt hjortebeite. Det er stort omfang av gnag fra hjort på almebark og partivis finnes det nesten ikke alm som ikke er skadet av gnag, og stedvis er det betydelig innslag av død stående barkløs alm som kan være forårsaket av gnag fra hjort. På kort sikt skaper dette gunstige forhold for enkelte vedlevende sopp, men er klart ugunstig for krevende lav som er knyttet til almebark. På lengre sikt vil både almeskogene og arter knyttet til alm være truet dersom tilsvarende omfang av barkgnag fra hjort fortsetter.

Litteratur:

Artskart 2019. Artsdatabanken & GBIF Norge. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Naturbase 2019. Miljødirektoratet. <http://kart.naturbase.no/>

NGU 2019. Norges geologiske undersøkelse. Berggrunnskart. <http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>